«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ»
КЕАҚ Ғылыми кеңес отырысында
11.06.2024 ж. №11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ

D020 - Әлеуметтік педагогика мамандарын даярлау білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілерге арналған емтихан бағдарламасы

I. Жалпы ережелер

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы сұхбаттасудан, эссе жазудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

Блогы	Балы
1. Сұхбаттасу	30
2. Эссе	20
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	50
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 3 сағат 10 минут, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

II. Түсу емтиханын өткізу тәртібі

1. «D020 - Әлеуметтік педагогика мамандарын даярлау» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250 сөзден кем болмауы керек.

Эссе мақсаты – теориялық білімге, әлеуметтік және жеке тәжірибеге негізделген өз аргументациясын құрастыру қабілетінде көрініс табатын аналитикалық және шығармашылық қабілеттер деңгейін анықтау.

Эссенің түрлері:

- зерттеу қызметіне ынталандырушы себептерді ашатын мотивациялық эссе;
- жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдістемесін негіздейтін ғылыми-аналитикалық эссе;
- пәндік саладағы ғылыми білімнің әртүрлі аспектілерін көрсететін проблемалық/тақырыптық эссе.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға дайындалуға арналған тақырыптар:

Пән **Әлеуметтік педагогиканың теориялық-әдіснамалық негіздері**

1 тақырып Әлеуметтік педагогиканың әдіснамасы

Әлеуметтік-педагогикалық ғылымдардың теориясының мазмұнын құрайтын ғылыми білімдер ретінде әлеуметтік педагогиканың пәні, мақсаты, міндеттері. Әлеуметтік педагогиканың негізгі категориялары. Жаратылыстану және гуманитарлық ғылымдар жүйесіндегі әлеуметтік педагогиканың рөлі мен орны. Әлеуметтік педагогиканың жалпы педагогикалық ғылымдармен әдіснамалық байланысы. Әлеуметтік педагогиканың ғылыми пәндер ретіндегі құрылымы: іргелі, қолданбалы бөлімдері, ғылыми-эмпирикалық, пәнаралық, кешенді бағыттары, ағымдары, мектептері. Әлеуметтік педагогика саласында әдіснамалық білімдердің қалыптасу тарихы.

XXI ғасырдың басы мен XX ғасырдың 90-шы жылдарындағы әлеуметтік педагогика әдіснамасының қалыптасуы, дамудың негізгі кезеңдері және замануи педагогикалық ғылымдардың әлемдік даму тенденциялары.

Әлеуметтік педагогиканың полипарадигмалы тұжырымдамалары.

Педагогикалық антропология әлеуметтік педагогиканың әдіснамалық негізі ретінде. Әлеуметтік педагогика әдіснамасының тұжырымдамалары, теориялары (әлеуметтік тәрбиедегі антропологиялық тұғыр, тұлғаның әлеуметтенуіндегі жеке-тұлғалық тұғыр) және арнайы әлеуметтік-педагогикалық технологиялар (әлеуметтік педагогикалық коррекция, әлеуметтік-педагогикалық қолдау, әлеуметтік-педагогикалық реабилитация). Әлеуметтік педагогиканың жекеғылыми әдіснамамен байланысы.

2 тақырып Әлеуметтік педагогикадағы әдіснамалық білімдер

Әлеуметтік педагогикадағы әдіснамалық білімдердің қайнаркөзі. Әлеуметтік педагогиканың әдіснамалық білімдер деңгейлерінің өзара байланысы. Әлеуметтік педагогиканың дүниетанымдық деңгейдегі ғылыми білімдер құрылымы. Әлеуметтік педагогикалық тәжірибе әдіснамалық білімдердің қайнаркөзі ретінде.

Әлеуметтік –педагогикалық білімдерді субьективті –жекелік жүзеге асыру.

Әдіснамалық танымның субьективтілігі, оның жүзеге асыру мен түсіну. Әлеуметтік –педагогикалық білімдердің субьективті- жекелік жүзеге асыру деңгейлері.

Әлеуметтік –педагогикалық қызметті реттейтін ережелер мен нормалар, мақсаттар, идеялдар, басымдықтар, әлеуметтік –педагогикалық білімдер құндылығы. Ғылыми білімдердің әдіснамалық талдаудың мазмұндық-

функционалды тұжырымдамалары. Әлеуметтік педагогиканың теориялық-әдіснамалық деңгейлері: философиялық, жалпы ғылыми, нақты ғылыми, технологиялық. Ғылыми-мазмұндық білімдердің құрылымдық элементтері мен тұғырлары (ғылыми пәндік әдіснамалық тұғыр, технологиялық әдіснамалық тұғыр).

3 тақырып Әлеуметтік педагогиканың теориялық-әдіснамалық негіздері

Әлеуметтік педагогиканың гноселогиялық негіздері. Әлеуметтік педагогиканың логикалық- гноселогиялық негіздері. Әдіснамалық талдаудың логикалық-гносеологиялық деңгейінде әлеуметтік педагогиканың инварианттарының өзара байланыстары.

Әлеуметтік педагогиканың гноселогиялық және дүниетанымдық негіздері.

Әлеуметтік-педагогикалық білімді әдіснамалық талдаудың дүниетанымдық деңгейі. Дүниетанымдық деңгейдің тұғырлары.

Әлеуметтік педагогиканың праксиологиялық негіздері.

Жеке әлеуметтік педагогикалық мәселелерді шешу үшін праксиологиялық талдау.

Әлеуметтік педагогиканың аксиологиялық негіздері. Әлеуметтік педагогиканың деонтологиялық негіздері. Әлеуметтік педагогиканың теориялық-танымдық функциясы. Әлеуметтік педагогиканың әдіснамалық талдаудың мазмұндық-функционалдық тұжырымының деңгейлері.

4 тақырып Әлеуметтік педагогиканың теориясына мен практикасына теориялық-әдіснамалық тұғырлар.

Әлеуметтік педагогиканың пәндік аймағы. Әлеуметтік педагогиканың диалектикалық-материалистік, идеалистік, экзистенциалистік тұғырлары. Әлеуметтік педагогикалық шындықты бағалау сапасы мен таным әдіснамасының негіздері.

Әлеуметтік- педагогикалық парадигма заманауи әлеуметтік – педагогикалық тәжірибе жүйесінің түжырымдамалық теориялық негізі ретінде.

Әлеуметтік педагогиканың қайта құрылуы мен таным әдіснамасының өзара байланысы. Әлеуметтік педагогиканың тәжірибе ретінде, ғылыми пән ретінде, білім беру кешені ретіндегі өзара байлансы. Әлеуметтік педагогиканың тәжірибе мен теориясындағы әлеуметтік-педагогикалық және әлеуметтік-мәдени тұғырларының тұғырлары. Әлеуметтік педагогтың деонтологиядық және деонтологиялық мәдениетінің дайындығы. Педагогикалық антропология әлеуметтік педагогика мен өзін-өзі танудың заманауи әдіснамасының негізі ретінде. Біртұтас педагогикалық үдерісте әлеуметтік-педагогикалық технологиялар мен әлеуметтік-педагогикалық қызметтің түрі. Әлеуметтік –педагогикалық құбылыстарды зерттеуге қажетті ұстанымдар мен әдіснамалық тұғырлар. Субьект ұстанымы тұрғысынан әлеуметтік-педагогикалық шындықты бағалау сапасы мен таным негіздері.

Субъект тұрғысынан әлеуметтік-педагогикалық шындықтың сапасын тану және бағалау негіздерін сыни талдау. Әлеуметтік педагогикадағы ғылыми-қайта құру қызмет технологиясы. Әлеуметтік педагогикалық практиканы түрлендіру және ғылыми танымдағы тұғырлар: диалектикалық, сыни бағалауғ тарихи, саяси.

5 тақырып Әлеуметтік-педагогикалық зерттеулер әдіснамасы.

Әлеуметтік педагогика саласындағы зерттеулердің қайнаркөзі, түрлері, міндеттері.

Әлеуметтік педагогика реконструкциясы және зерттеу әдістері. Зерттеудің мәселесінің өзектілігін бағалау өлшемдері мен көрсеткіштері. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулердің ғылыми аппараты. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулердің ғылыми аппараты. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулердің жетекші идеясы, тұжырымдамалары, болжамы, логикасы. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулердің теориялық әдістерінің жіктемесі. Әлеуметтік педагогиканың нақты зерттеулер бағытындағы әдіснамалық негіздері. Әлеуметтік педагогиканың зерттеу әдістерінің кешені. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулердегі құрылымдық-жүйелік тұғыр. Әлеуметтік педагогикадағы танымның эксперименталды, эмпирикалық, теориялық әдістерінің әдіснамалық сипаттамасы. Әлеуметтік-педагогикалық зерттеулердің сапасын бағалау көрсеткіштері. Әлеуметтік -педагогикалық зерттеулерді жоспарлау технологиясы және кезеңдері. Әлеуметтік педагогикадағы зерттеу қызметінің этикалық мәселелері, қауіп-қатерлері, құндылықтары. Әлеуметтік педагогикадағы зерттеу қызметінің құндылықтарын, тәуекелдерін және этикалық мәселелерін сыни тұрғыдан түсіну.

6 тақырып Әлеуметтік педагогиканың теориясы мен әдіснамасының даму болашағы

Әлеуметтік педагогика мәселесінің өзектелігі. Әлеуметтік педагогиканың гуманитарлық, мәдениет және білім беру ғылымдар саласындағы интеграциясы. Әлеуметтік педагогика әдіснамасы мен теориясы саласындағы ғылыми зерттеудерлі ақпараттық қамтамасыз ету.

Әлеуметтік педагогиканың негізгі даму парадигмалары. Қазақстан Республикасындағы іргелі және қолданбалы әлеуметтік-педагогикалық зерттеулер. ЖОО-да әлеуметтік педагогты кәсіби даярлау процесінде сыни ойлауды дамыту. Әлеуметтік педагогиканың дамуындағы перспективті және басым бағыттар.

1. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Социальная педагогика: учебник / под общ. ред. М. А. Галагузовой. — Москва: ИНФРА-М, 2022. — 319 с.

2. Орлова А. П. История социальной педагогики. – Витебск: ВГУ имени П. М. Машерова, 2017. – 286 с.
3. Басов Н. Ф. История социальной педагогики.— М. : Издательство Юрайт, 2019. — 250 с.
4. Торохтий В.С.Социальная педагогика.-М.: Юрайт, 2021.- 415 с.
5. Мардахаев Л.В. Социальная педагогика: истоки, состояние, перспективы развития.- М.: Русайнс, 2018. - 144 с.
6. Галагузова М.А., Беляева М.А., Галагузова Ю.Н. Социальная педагогика. –М.: Издательство: Инфа-М, 2016.-302 с.
7. Мудрик А.В. Социальная педагогика: Учебник / А.В. Мудрик. - М.: Academia, 2019. - 95 с.
8. Тихомирова Е.И. Социальная педагогика. - М.: Academia, 2018. - 206 с.
9. Фирсов М.В. Социальная педагогика.-М.:КноРус, 2017.-397с.
10. Сихынбаева Ж.С., Жолдасбеков А.А., Жумабеков Р.Қ. Әлеуметтік педагогика.-Шымкент, 2020
11. Мустаева Ф. А. Социальная педагогика : учебник для вузов / Мустаева Ф. А. - Москва : Академический Проект, 2020. - 528 с.
12. Чекулаенко В.Л. Общая социальная педагогика. Основы теории. - М.: Инфра-М, 2017. - 160 с.
13. Липский И.А. Социальная педагогика. - М.: Дашков и К, 2016. - 280 с.
14. Самыгин С.И. Социальная педагогика для бакалавров: учебник / С.И. Самыгин. - РнД: Феникс, 2016. - 366 с.
15. Загвязинский В. И. Социальная педагогика. –М:Издательство «Юрайт», 2019. — 448 с.
16. Лебедев С. А. Методология научного познания: учебное пособие для бакалавриата и магистратуры. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 153 с.
17. Лукина А.К. Социальная педагогика. - М.: Инфра-М, 2019. - 240 с.
18. Афанасьев В. В. Методология и методы научного исследования : учебное пособие для бакалавриата и магистратуры. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 154 с.
19. Фалетрова О. М. Социальная педагогика. — М.: Юрайт. 2019. 162 с.
20. Солодянкина О. В. Прогнозирование, проектирование и моделирование в социальной работе. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 206 с.
21. Наместникова, И. В. Этические основы социальной работы: учебник и практикум для СПО / И. В. Наместникова. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 381 с.

Қосымша:

1. Лукина А.К. Социальная педагогика. - М.: Инфра-М, 2019. - 240 с.
2. Самыгин С.И. Социальная педагогика. – Ростов на Дону: Феникс, 2016. - 366 с.
3. Рожков М. И. Социальная педагогика/ М. И. Рожков, Т. В. Макеева. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 287 с.

4. Мардахаев Л.В. Социальная педагогика : краткий словарь понятий и терминов / Л.В. Мардахаев. - Москва: Гостехиздат, 2016. - 194 с.
5. Герцик В.В. Социальная педагогика.- М.:Юрайт, 2017.-415 с.
6. Пташко Т.Г. Социальная педагогика.-М.: Юрайт, 2016.-309 с. Садвакасова З.М. Социально-педагогический тренинг: учеб. пособие КазНУ им. аль-Фараби. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2017. – 172 с.
7. Дрещинский В. А. Методология научных исследований: учебник для бакалавриата и магистратуры / В. А. Дрещинский. — 2-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2019. — 274 с.
8. Социальная педагогика: учебное пособие / авт.-сост. С.Г.Григорьева. – Казань: Казан.ун-т, 2018. – 97 с.

Ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру және жоспарлау пәні

1 тақырып. Жоғары мектептің ғылыми қызметінің тарихы. Қазіргі әлемдегі ғылымның рөлі.

Ғылым және ғылыми-педагогикалық зерттеу. Жоғары мектептің ғылыми қызметінің тарихы. Қоғамдағы ғылымның функциялары. Ғылыми зерттеулердің типологиясы. Қазақстандағы ғылымның даму тарихы. Іргелі, қолданбалы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер. Педагогика саласындағы зерттеуші және зерттеу қызметі. Қазіргі әлемдегі ғылымның рөлі.

2 тақырып. Қазақстан ғылымының нормативтік-құқықтық базасы.

Қазақстан ғылымының нормативтік-құқықтық базасы. Зияткерлік меншік объектілері. Қазақстан Республикасының Ғылым туралы заңнамасы. ҚР "Ғылым туралы" Заңы. "Инновациялық қызмет туралы" ҚР Заңы. Зияткерлік меншік құқығы туралы ҚР Азаматтық кодексі. ҚР Патенттік заңы. ҚР зияткерлік меншік объектілеріне өтінім беру ережесі (педагогтер мен психологтар үшін - монография, оқулық, оқу құралы, электрондық оқулық, оқу бағдарламасы және т.б.).

3 тақырып. ҚР-да және шетелде ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау және басқару жүйесі.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік ғылыми-техникалық саясатының принциптері мен басымдықтары. Қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласындағы басымдықтар. ҚР ғылымды басқару құрылымы. АҚШ, Жапония, Франция, Германия, Ұлыбритания, Ресей, Қытайдағы ғылымның заңнамасы, тарихы, жай-күйінің қысқаша сипаттамасы.

ҚР-да және дамыған шетелдерде ғылыми кадрларды даярлаудың заманауи жүйесі мен сатылары. Шетелдерде ғылыми кадрлар даярлауды ұйымдастыру. Шетелдерде ғылыми кадрлар даярлауды ұйымдастыру: PhD, Doctor of Science, Full Professor және т. б.

4 тақырып. Ғылымның даму заңдылықтары және халықаралық ғылыми-педагогикалық ынтымақтастық.

Ғылым дамуының жалпы заңдылықтары. Ғылыми ақпараттың өсуі, шашырауы және ескіруі заңдары.

ҚР-да және шетелде ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау жүйесі. Халықаралық ғылыми-педагогикалық ынтымақтастық. Әлемнің түрлі елдерінің ғалымдарының ғылыми-педагогикалық ынтымақтастығының түрлері. Халықаралық қорлар мен гранттар бойынша ғылыми-ақпараттық қызмет

5 тақырып. Педагогтің әдіснамалық, ғылыми-зерттеу және этикалық мәдениеті. Педагогикалық зерттеу әдіснамасының ерекшелігі.

Педагогтың ғылыми-зерттеу мәдениетінің құрылымы. Ғылыми-зерттеу мәдениетінің аксиологиялық, технологиялық, тұлғалық-шығармашылық компоненті. Педагогтың зерттеуші ретіндегі әдіснамалық мәдениеті мен құзыреті. Ғылыми ұжымдағы қарым-қатынастың моральдық-психологиялық мәселелері. Ғылыми қызметкердің, ғалым-педагогтың кодексі. Ғылыми этикеттің нормалары мен принциптері.

Педагогиканың классикалық және заманауи әдіснамалық принциптері. Ғылыми-педагогикалық зерттеулердің ғылыми аппараты. Зерттеудің әдіснамалық аппараты. Зерттеудің әдіснамалық параметрлері. Ғылыми-педагогикалық зерттеудегі гипотезаның рөлі. Ғылыми-педагогикалық зерттеудің жетекші идеясы.

6 тақырып. Ғылыми-педагогикалық зерттеулердің түрлері. Педагогика ғылымының құрылымы және түрлері. Ғалым мен ғалымдар ұжымының жұмысын жоспарлау.

Ғалымның шығармашылық тұлғасы, ғылыми және шығармашылық қызметінің ерекшеліктері. Ғылыми ұжым түрлері. Ғылыми қызметкерлерді ынталандыру.

Педагогика ғылымының құрылымы және ғылыми-педагогикалық зерттеулердің түрлері. Мамандықтар жіктеуішінің ғылыми мамандықтар номенклатурасына сәйкестігі.

7 тақырып. Педагогикалық эксперимент. Педагогикалық зерттеу әдістері және олардың жалпы сипаттамасы. Ғылыми әдебиеттерді зерттеу технологиясы.

Педагогикалық эксперименттің түрлері, объектілері, кезеңдері. Зерттеу әдістері. Әдістердің жіктелуі, критерийлер мен типологиясы: қауымдастық және айырмашылық. Зерттеу әдістерінің дәстүрлі классификациясы. Педагогикалық зерттеу әдістерін әртүрлі негіздер бойынша жіктеу (Ю.К. Бабанский бойынша).

Ғылыми қызметтің жалпы технологиялары. Ғылыми ақпарат дереккөздерінің түрлері. Оқу немесе ғылыми мәтінді зерттеу технологиялары. Ғылыми мәтіндерді жазу технологиясы. Ғылыми баяндамалар технологиясы.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Законы РК: «Об образовании», 2007; «О науке», 2011; Концепция о государственной научно-технической политике РК, 2001.

2. Мынбаева А.К. Организация и планирование научных исследований (в области педагогики и образования): учебное пособие для магистратуры. - Алматы: Қазақ университеті, 2017. - 300 с.

3. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований. – М.: Педагогика. – 150 с.

4. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. – М.: Педагогика, 1992. – 192 с.

5. Корюкова А.А., Дера Е.Г. Основы научно-технической информации. - М.: Высшая школа. 1985. – 224 с. 5. Кембаев Б.А., Комлев Ю.В. Системы научно-технической деятельности в зарубежных странах: Аналит.обзор. – Алматы, КазгосИНТИ, 1996. - 42с.

Қосымша:

1. Мынбаева А.К. История, теории и технологии научной деятельности высшей школы: Монография.-Алматы, 2010. -256 с.

2. Шкляр М.Ф. Основы научных исследований. УП.-М.: Изд. дом «Дашков и К», 2008. – 243с.

3. Тихонов В.А., Корнев Н.В., Верона В.А., Остроухов В.В. Основы научных исследований: теория и практика. СПб.: Гелиос АРВ, 2006.

4. Öchsner, Andreas (2013), "Types of Scientific Publications", Introduction to Scientific Publishing, SpringerBriefs in Applied Sciences and Technology, Springer Berlin Heidelberg, pp. 9–21, doi:10.1007/978-3-642-38646-6_3, ISBN 9783642386459

5. Mogull, Scott A. (2017). Scientific And Medical Communication: A Guide For Effective Practice. New York: Routledge. ISBN 9781138842557.

6. D. Mavinic (2006). "The "Art" of Plagiarism". Canadian Journal of Civil Engineering. 33 (3): iii–vi. doi:10.1139/l06-901.

7. "Publication Ethical Standards: Guidelines and Procedures". AIAA Journal. 45 (8): 1794. 2007. Bibcode:2007AIAAJ..45.1794.. doi:10.2514/1.32639.